

SHAVUOT - שבועות

Deze *mo'ed* is nauw verbonden met het *Pesach*seizoen door middel van de periode van het tellen. Daarom zullen we de periode van het tellen en *Shavuot* tezamen bestuderen, hoewel de periode van het tellen al begonnen is tijdens *Pesach*. De reden hiervoor zal tijdens de studie duidelijk worden.

De volgende *mo'ed* is evenzeer belangrijk. Opmerkelijk is dat het feest meerdere namen heeft. Abraham Bloch merkt op dat de Bijbel deze *mo'ed* onder de naam "het feest van de oogst" vermeldt (Exodus 23:16). Dit identificeert het feest met een bepaald landbouwseizoen. Het werd ook "de dag der eerstelingen" genoemd (Numeri 28:26). Ook dat was echter niet de ware naam van het feest... Hetzelfde vers vermeldt ook de naam waaronder dit feest gewoonlijk bekend staat, namelijk *Shavuot* ("weken"). Die naam heeft niets te maken met de inhoud van het feest. Het is een chronologische aanduiding die verwijst naar de tijdsperiode die ligt tussen *Pesach* en *Shavuot* en waarmee de relatie en de onderlinge afhankelijkheid van beide feesten benadrukt wordt.¹ Veel mensen kennen *Shavuot* onder de gehelleniseerde naam Pinksteren (Pentecoste), wat "vijf weken" betekent. Wij zullen de naam *Shavuot* gebruiken.

DE PERIODE VAN HET TELLEN - ספירת העומר (SFIERAT HA'OMER)

De fundamenten

1. De plaats: Leviticus 23:15-16.

2. Het doel: dagen tellen

De tekst van de Bijbel zegt ons eenvoudig de dagen te tellen vanaf een bepaald moment in de *Pesach*week (Ongezuurde Broden) tot aan *Shavuot*. Israël kreeg dus de opdracht om gedurende een bepaalde periode de dagen te tellen.

3. De *Omertelling*

Dit wordt de "*Omertelling*" genoemd, naar het woord "*omer*"- עומר, een bepaalde maat voor graan, in het bijzonder een schoof. De boeren telden de rijpende schoven gerst die van hun akkers geoogst werden. Wij zullen naar deze periode dan ook verwijzen onder de traditionele naam: "de *Omertelling*."

4. De tijd

Wanneer begint het tellen? - Zoals we uitgelegd hebben toen we spraken over de eerstelingen van de gerstooft tijdens de *Pesach*week, zijn er meerdere meningen over de vraag wanneer er met tellen moet worden begonnen. De tekst van de Bijbel zegt ons eenvoudig de dagen te tellen vanaf een bepaald moment in de *Pesach*week (Ongezuurde Broden) tot aan *Shavuot*.

Wanneer eindigt het tellen? - Dit is afhankelijk van de vraag wanneer je met tellen begint. De tekst zegt ons dat we 49 dagen moeten tellen. De dag na de laatste dag van het tellen is het *Shavuot*.

In de verzen 15 en 16 wordt ons verteld dat er zeven volle weken moeten verlopen voordat het op de 50ste dag *Shavuot* is. Als het tellen op de dag na *Pesach* begint, kan de dag van *Shavuot* op iedere dag van de week vallen. Als het tellen echter op de dag na de 7de dag begint, na de *Shabbat*, dan zal *Shavuot* altijd op de eerste dag van de week vallen en stopt het tellen op de dag daarvoor, op de 7de *Shabbat*, hetgeen de tekst lijkt aan te geven.

De betekenis voor Israël

1. Een vreugdevol landbouwfeest

De periode van het tellen moet in het oude Israël een vreugdevolle periode zijn geweest indien het een normale winter was, met overvloedige regenval. Nadat de boeren de eerstelingen van de gerstooft naar de Tempel hadden gebracht, zagen ze van dag tot dag vol dank en verwachting uit naar de volle

gerstooft die stond te rijpen. Tegelijkertijd waren de boeren - vooruitkijkend naar *Shavuot* - ook bezig met het zaaien van de volgende graansoort, tarwe.

2. Rabbijnse veranderingen

De verwoesting van de Tweede Tempel - Na de verwoesting van de Tweede Tempel in het jaar 70, begonnen de rabbijnen de betekenis van de *omertelling* te veranderen (zoals ze ook de betekenis van *Shavuot* veranderden) waarbij nu niet langer de Tempel centraal stond maar de synagoge.

De ramp van Rabbi Akiva - Vanuit de rabbijnen was Rabbi Akiva in het land Israël de voornaamste kracht achter de tweede Joodse opstand tegen Rome, die als de Bar Kochba opstand bekend staat. Deze vond plaats in de jaren 132-135, minder dan een halve eeuw na de vorige rampzalige opstand.

De dood van de "leerlingen" van Akiva - Zowel de *Talmoed* (Jevamot 62b) als Beresjiet Rabba (hfd 61) vermelden dat tijdens de *omer*periode duizenden leerlingen van rabbi Akiva getroffen werden door een verschrikkelijke plaag.

Gedurende de periode van de *Talmoed* en ook door de Middeleeuwen heen heeft er een discussie plaatsgevonden over wat nu de reden was van hun dood. Vond dit plaats omdat ze anderen slecht behandeld hadden of omdat ze deelgenomen hadden aan de opstand?

Tegen de 11de eeuw werd deze periode een tijd van gedeeltelijke rouw ter nagedachtenis aan de dood van de leerlingen van Akiva. Het gevolg was dat er geen bruiloften mochten plaatsvinden, iedere vorm van feestvieren ontmoedigd werd en eventuele vieringen niet uitbundig mochten zijn.

3. *Lag Ba'Omer* (de 33ste dag van de *Omertelling*)

De rabbijnen hebben ingesteld dat de rouwperiode vanaf deze dag tot aan *Shavuot* minder strikt hoeft te zijn. Dit is pas in de 11de eeuw ingevoerd en heeft onder invloed van de kabbalisten van de 16de en 17de eeuw meer betekenis gekregen.²

De betekenis voor de geloofsleer

1. De *Omertelling* verbindt *Pesach* met *Shavuot*

"Er is voldoende bewijsmateriaal in de Bijbel om de visie van de rabbijnen te ondersteunen dat *Shavuot* een afsluiting vormt van *Pesach* (Pesikta 30:163)." ³

2. De plaats in de cyclus van de heiliging

Om de betekenis van de periode van de telling voor de geloofsleer uit te leggen, moeten we eerst inzicht hebben in de relatie van de *mo'adiem* met de cyclus van de heiliging. Hier zal later nader op ingegaan worden.

Het houden van de *Omertelling*

De Thora vertelt ons slechts dat we de dagen moeten tellen tussen het aanbieden van de eerstelingen van de gerst en *Shavuot*. Over de jaren heeft de Joodse traditie het tellen meer formeel geritualiseerd. In de meeste *Siddoeriem* treft u een sectie aan die over de gebruikelijke liturgische wijze van tellen handelt. Men zegt bijvoorbeeld: "Vandaag is de 1ste dag van de *omer*," of "Vandaag is de 29ste dag, namelijk 4 weken en 1 dag, van de *omer*," enz. In veel Joodse boekhandels kunt u ook speciale kalenders vinden waar de *omertelling* op aangegeven staat.

Volgens Leviticus 23, komt 50 dagen na het *Pesach*seizoen de volgende *mo'ed*. Wij zullen deze *mo'ed*, *Shavuot* noemen, hoewel er, zoals we hieronder zullen zien, bepaalde bezwaren aan deze naam kleven.

De Basis van Shavuot

1. De bijbelse namen

Een *chag*, חג (Exodus 23:14-17,19) - *Shavuot* is het tweede van de drie *chagiem*, of pelgrimsfeesten welke in Exodus 23 genoemd worden. Dit betekent dat de mensen in de dagen van de Tempel in opdracht van de Heer naar Jeruzalem moesten reizen, wilden ze deze *mo'ed* echt volledig (bij de Tempel) kunnen vieren.

Het feest van de oogst, חג הקציר (Exodus 23:14-17,19) - Naast de verwijzing van *Shavuot* als een *chag*, wordt er in de Thora ook als een "oogstfeest" melding van gemaakt. De belangrijkste oogst waar dit feest mee geassocieerd werd, was de tarweoogst. De tarwe werd tijdens of vlak na *Pesach* gezaaid. De gerstooogst werd geassocieerd met *Pesach* en de tarweoogst met *Shavuot*.

De dag der eerstelingen, יום הבכורים (Numeri 28:26) - Hiermee worden primair de eerstelingen van de tarweoogst bedoeld. In de dagen van de Tweede Tempel echter bracht men ook de eerstelingen van andere producten. Bijgevolg brachten de boeren vanaf *Shavuot*, telkens wanneer nieuwe gewassen zoals druiven, vijgen, granaatappelen, olijfolie en dadelhoning gerijpt waren, de eerstelingen naar de Tempel. Dit was in lijn met Deuteronomium 26: 1-11. Dit alles begon op *Shavuot*.⁴

Het feest der weken, חג השבועות (Deuteronomium 16:10) - De Thora noemt deze *mo'ed* ook het "feest der weken" aangezien we de opdracht hebben om vanaf *Pesach* 7 volle weken te tellen. De 50ste dag wordt dan aangewezen als het wekenfeest, of in het Hebreeuws "*Shavuot*", שבועות.

Een *Mo'ed*, מועד (Leviticus 23) - Tenslotte wordt *Shavuot* in Leviticus 23 ook een *mo'ed* genoemd.

2. De datum van Shavuot

De datum van *Shavuot* hangt af van het gegeven wanneer tijdens *Pesach* met de Omertelling begonnen is. Het verschil tussen de twee voornaamste standpunten is ongeveer een week. *Shavuot* valt dus ergens eind mei of begin juni, tijdens de Hebreeuwse maand Siewan.

De betekenis voor Israël

1. Afsluiting van het *Pesach*seizoen

"Er is voldoende bewijsmateriaal in de Bijbel om de visie van de rabbijnen te ondersteunen dat *Shavuot* een afsluiting vormt van *Pesach* (*Pesikta* 30:163)."⁵

Ten eerste staat in Leviticus dat er een speciale periode van tellen is, tussen *Pesach* en *Shavuot*, waarbij de feitelijke dag van *Shavuot* afhangt van het moment waarop met de *omertelling* begonnen wordt. Dit geldt voor geen enkel andere *mo'ed*.

Ten tweede is *Shavuot*, volgens Deut. 16:12, een tijd om te gedenken dat Israël voorheen een volk was dat in Egypte in slavernij verkeerde. *Shavuot* heeft dus hetzelfde historische onderwerp als *Pesach*.

De derde lijn van bewijsvoering komt uit twee verschillende rituelen van *Shavuot*.

DE TWEE BRODEN - Het eerst ritueel dat voorgeschreven in Leviticus 23:17 wordt, is het bakken van twee broden van tarwe uit de nieuwe oogst. Deze moeten voor de Heer bewogen worden in de Tempel. Dit brood moet, tegengesteld aan het ongedesemde brood van *Pesach*, wel gedesemd zijn. "Het eerst was een symbool van armoede, het tweede een symbool van rijkdom en

overvloed." ⁶ Zo is de belofte van het land, welke tijdens de ellende van de slavernij gedaan werd, symbolisch vervuld; niet door het brood van het lijden aan te bieden maar het brood van overvloed.

DE BIKKOERIEM - Het tweede ritueel was het offeren van de eerstelingen, of *bikkoeriem*. Volgens Deuteronomium 26:3 ev, moest degene die het offer van de eerstelingen aan de Heer kwam aanbieden, verklaren dat God Zijn belofte had gehouden dat hij Zijn volk zou brengen naar een goed en vruchtbaar land. In Deut. 26:5-11 staat dat degene die de eerstelingen kwam aanbieden zich moest verheugen in het feit dat God het volk uit de slavernij had geleid en naar een goed land had gebracht. Dit zijn allebei thema's van *Pesach*.

2. De geboorte van het volk

DE OORSPRONG VAN EEN TRADITIE - Naast het feit dat *Shavuot* het Pesachseizoen afsluit wordt het ook gezien als het feest van gedachtenis aan de tijd waarin het volk Israël tot een echt volk geworden is. Dit gebeurde toen ze hun nationale grondwet, de Thora, ontvingen. De Thora zelf geeft niet specifiek aan dat *Shavuot* de tijd was waarop de Thora op de berg Sinaï werd gegeven.

Vanaf de tweede eeuw is het onder de rabbijnen een vaste traditie geworden dat *Shavuot* ook de datum is waarop God aan Moshe de Thora heeft gegeven. "De eerste officiële verbinding tussen deze twee vinden we in een tekst in *Midrasj Sjmot Rabba* (hfdst. 31), welke toegeschreven wordt aan Rabbi Meïr. Hier wordt gesproken van het 'Feest van de oogst waarop de Thora werd gegeven aan Israël'." ⁷ "Deze [traditie] is heden ten dage zo sterk dat soms naar Pinksteren verwezen wordt als '*Zeman Matan Toratenoë*,' de tijd waarin de Thora geschonken is." ⁸ Deze traditie is in onze dagen in het denken van de rabbijnen zo massief geworden dat dit vrijwel het enige punt is dat in de traditionele Joodse wereld in onze dagen benadrukt wordt.

In werkelijkheid zien we dat de gegevens uit de Bijbel een datum suggereren waarbij de twee gebeurtenissen, hoewel misschien niet precies op dezelfde dag, toch nauw met elkaar verbonden zijn. De Thora is op een datum vlakbij *Shavuot* geschonken en *Shavuot* is een prachtig moment om dat te vieren.

DE THORA ALS NATIONALE GRONDWET VAN ISRAËL - Op Pesach heeft God de kinderen van Israël bevrijd uit de slavernij van Egypte. Dat heeft hen echter nog niet tot een volk gemaakt. In feite vormden ze niet meer dan een grote groep ex-slaven met een familieband. Er was een nationale grondwet nodig om hen te maken tot een echt volk. Dit is één van de functies van de Thora. Deze dient als een nationale grondwet voor Israël. Zo kan op *Shavuot* met recht de geboorte van Israël als volk gevierd worden.

DE GODDELIJKE KETOEBA - De Thora heeft ook nog een andere functie voor het volk Israël. Veel Bijbelgeleerden beschouwen de Thora als de goddelijke ketoeba, of het huwelijksverbond tussen God en Zijn bruid, Israël. Dit is al begonnen in Exodus 6 waar de Heer voor het eerst belooft dat Hij Israël apart zal stellen van alle andere volkeren in de wereld (6:6). Dan zegt de Heer in 6:7 tegen Israël dat hij Zich met haar wil verloven en haar als Zijn bruid wil nemen. Door genade heeft hij Zijn bruid uitgekozen. Hij vertelt haar dat Hij met haar wil trouwen. Maar Zijn bruid wordt door een ander gevangen gehouden. Daarom belooft de Heer dat Hij deze boeien zal losmaken (6:6). Vervolgens vindt de uittocht werkelijk plaats en leidt God Zijn bruid naar de bruiloft bij de berg Sinaï. Daar geeft Hij haar de ring: de Shabbat! (Exodus 31 :13).

De Thora als ketoeba...

- specificeert de partners,
- beschrijft de positie van beide partners,
- geeft de regels aan van het verbond,
- beschrijft de zegeningen, en
- voorziet in de geborgenheid voor de bruid.

Een samenvatting van de bruiloft:

-De bruid wordt verloofd: Ex. 6:6-7

-De bruid wordt apart gezet: de uittocht

-Het huwelijk bij de Sinaï: Exodus 19

- De *choepaa* - de wolk
- De *mikwe* - aan de voet van de berg
- De *sjofer* - de roep aan de bruid om te komen
- De *ketoeba* - De Thora
- De ringen - De Shabbat, Exodus 31
- Het bruiloftsmaal. Tenslotte wordt, zoals in het boek Openbaring beschreven staat, het huwelijk voltooid en vindt er een geweldig bruiloftsmaal plaats in Openbaring 19:9.

De betekenis voor de geloofsleer

Welke geloofsthema's komen op *Shavuot* aan de orde? Welke theologische onderwerpen zijn nu relevant voor het volk van God tijdens deze periode van de cyclus? Hier zijn een aantal van de belangrijkste punten voor het *Shavuot*seizoen.

1. Het belang en de zegen van het land

Aangezien het een oogstfeest was, is *Shavuot* een tijd waarop we onze aandacht richten op het belang en de zegen van het geschenk van het beloofde land, het land Israël. Voor de Joodse gelovigen geldt dat dit het land is dat God aan onze voorvaders geschenkt heeft als onze thuis. Het is ons land. Het is een prachtig geschenk van Zijn genade. We kunnen allemaal de Heer zoeken/vragen of Hij niet mogelijk wil dat we er naartoe verhuizen en er gaan wonen. Voor de niet-Joodse gelovigen, die wegens de politieke visie van de huidige regeringen van de Staat Israël niet in het land kunnen komen wonen, geldt dat ze zich evenzeer kunnen verheugen in dit geschenk dat God gegeven heeft aan Zijn aangenomen volk, de afstammelingen van Israël naar het vlees. Wanneer Messias terugkomt, zullen niet-Joodse gelovigen, wanneer ze dat wensen mogelijk ook in het land kunnen wonen (Zie Ezechiël 47).

2. Het concept van de eerstelingen

Een ander belangrijk thema voor de geloofsleer tijdens *Shavuot* is, natuurlijk, het thema van de eerstelingen. Dit concept draagt twee ideeën in zich mee:

- a. God als de eigenaar - De Schrift geeft aan dat alle eerstelingen aan God toebehoren. Volgens Exodus 13:2,12 hoort iedere eerstgeborene toe aan de Heer. Dit heeft dan ook betrekking op de eerste vruchten van het land. Tegen de achtergrond van dit concept, geeft Jakobus 1:18 aan dat wij de eerstelingen zijn van Gods schepping. Dit benadrukt het feit dat wij toebehoren aan de Heilige. Wij zijn Zijn eigendom.
- b. De zekerheid dat er meer zal volgen - De tweede betekenis van de eerstelingen is dat het een garantie vormt voor het feit dat er meer zal volgen. De eerstelingen van de tarwe, bijvoorbeeld, vormden een teken of belofte van de Heer dat er meer tarwe geoogst zou gaan worden. Danny Litvin zegt dat het "doel van het geven van de eerstelingen aan God erin lag te tonen dat Hij de eigenaar was van het land en dat zij hun vertrouwen erin stelden dat Hij door hun arbeid zou voorzien in de rest van de oogst."⁹ Door de eerstelingen te offeren, erkenden de mensen dus dat zij erop vertrouwden dat God zou voorzien in de rest van de oogst. Op dezelfde wijze zegt 1 Korintiërs 15:20 dat Messias de eersteling is van de opstanding. Dit betekent dat er meer zullen opstaan: wij, die in Hem geloven en daarom in Hem zijn.

3. De Thora

Shavuot is ook een geweldige tijd voor het volk van God om zich bezig te houden met de aard en de functie van de Thora. Zoals boven gezegd wordt in de Bijbel de nadruk op het schenken van de Thora niet aangegeven als een van de specifieke thema's van *Shavuot*. We hebben echter ook opgemerkt dat deze gebeurtenis wel heel dicht bij *Shavuot* plaatsgevonden heeft.

4. Het goddelijk huwelijk

Nauw verbonden met de thema's van de Thora is het idee dat God een huwelijksrelatie heeft met zijn volk. We hebben al gezien dat Israël volgens de Schriften beschouwt wordt als de bruid van God. Echter niet zijn volledige bruid. Hij voegt nog steeds toe. Efeziërs 5 verzekert ons dat alle gelovigen in Yeshua Zijn bruid vormen, tezamen met de rest uit Israël.

5. De Geest van God (Handelingen 2)

Het laatste belangrijke thema van *Shavuot* vinden we niet in de *Tenach* (OT) maar in het *B'riet Chadasha* (NT). Volgens Handelingen hoofdstuk 2 geeft God op *Shavuot* op een heel bijzondere manier Zijn geest aan Zijn volk. Laten we deze tekst nader onderzoeken.

DE GELEGENHEID - De tijd waarop de gebeurtenissen in dit hoofdstuk plaatsvinden is duidelijk aangegeven in 2:1 namelijk op Pinksteren. "Pentecoste" is de Griekse naam voor het Hebreeuwse "Shavuot." "Shavuot" betekent "weken" en "Pentecoste" betekent "5 weken."

DE PLAATS - De gebeurtenissen van Handelingen 2 vonden in de Tempel plaats. In vers 2 lezen we dat de discipelen van Yeshua allen in een "huis" bijeen waren. De vertaling van het daar gebruikte Griekse woord, οἶκος, is "huis" of "het gehele huis." Wanneer er staat dat zij daar "gezeten waren" betekent dat in Hebreeuwse termen dat zij er aanwezig waren en niet noodzakelijk dat zij er ook in een zittende positie waren. Het huis is in deze context het huis van God, de Tempel. In het Hebreeuws wordt, ook in deze tijd, naar de Tempelberg verwezen met de woorden "har haBajit," הר הבית, "berg van het huis." De Schrift verwijst ook naar de Tempel als "het huis," o.a. in Haggai 2:9. Danny Litvin (van wie we deze visie hebben) zegt hierover: "Waar anders zouden twaalf wetgetrouwe Joden op de Pinksterdag zijn, op de tijd van de aanbidding?"¹⁰

DE GEBEURTENIS - Op deze dag heeft God Zijn Heilige Geest op een unieke wijze gezonden om Zijn volk de kracht te schenken om de boodschap van het goede nieuws over de hele wereld te brengen. Het is indrukwekkend dat in 1 Korintiërs 6:19 over het volk van God gesproken wordt als het heilige der heiligen van God. Zij zijn de plaats waar de Heilige Geest woont. Als het heilige der heiligen van God, is het lichaam van Messias een verplaatsbare *mishkan*, een tabernakel die van plaats tot plaats trekt, terwijl zij Yeshua, de heerlijkheid van God, overal waar zij heen gaat met zich mee draagt. Toen God de eerste *mishkan* in gebruik stelde, zond Hij vuur vanuit de hemel om het altaar te ontsteken en liet het zo voor Zich functioneren (Leviticus 9:22-24). Zo heeft God ook vuur vanuit de hemel gezonden over de nieuwe verplaatsbare *mishkan* in Handelingen 2. Het vuur was de Geest van God die het lichaam de kracht schonk om de heerlijkheid van God overal, waar het heen zou gaan, te dragen. Dit is wat in Handelingen 2 gebeurd is. Aangezien dit op *Shavuot* plaatsvond, is het voor het volk van God de moeite waard om hier op deze dag veel studie en aandacht aan te schenken.

HET RESULTAAT - Het resultaat van Handelingen 2 was dat aan de Heer een offer van eerstelingen gebracht werd. Op die dag kwamen 3.000 mensen tot geloof. Bekrachtigd door de Geest van God en het Woord van God, waren de discipelen in staat te preken tot de talloze aanbidders van over de gehele wereld (Let wel: *Shavuot* was een pelgrimsfeest) en de eerstelingen van wat er zou volgen kwamen tot geloof in Yeshua.

6. Bekrachtigd door de Geest

De laatste leerstelling waarde van *Shavuot* heeft te maken met onze geestelijke identiteit. *Shavuot* is een geweldige tijd om opnieuw na te denken over wie wij zijn als gelovigen in Yeshua. Bijvoorbeeld:

- a. Onze identiteit - Wij zijn de verlost van God, de eerstelingen van Zijn schepping. Dat is onze ware identiteit.
- b. Onze kracht - Als Gods verlost hebben we van boven een ongelofelijke geestelijke kracht ontvangen. We hebben zowel het Woord van God als de Geest van God. Beiden zijn noodzakelijk en beiden gaan zeer goed samen. Zonder het Woord van God heeft de Geest van God weinig inhoud. Zonder de Geest van God is het Woord van God krachteloos. Op *Shavuot* vieren we het feit dat God ons Zijn Woord (het eerste is geschonken op de berg Sinaï) en Zijn Geest heeft gegeven.

De viering van het feest

In lijn met de rest van onze cursus zullen we niet al te veel zeggen over de wijze waarop deze *mo'ed* gevierd kan worden. Hier volgen wat algemene opmerkingen.

1. Een heilige samenkomst

De Thora geeft ons opdracht om op *Shavuot* samen te komen. Aangezien het een *mo'ed* is, belooft Hij om er te zijn en ons op een bijzondere manier te ontmoeten. We hoeven alleen maar naar die speciale bijeenkomst te komen! Aangezien dit een tijd is om het huwelijk van God met Zijn volk te gedenken, is het een suggestie om in de samenkomst een *choepaa* (Joodse huwelijkstent) te plaatsen met daaronder een Thorarol of Bijbel.

2. Een tijd van vreugde

Wanneer de Thora naar deze samenkomst als een "heilige samenkomst" verwijst, dan wordt daar niet mee bedoeld dat het een droevige en sombere bijeenkomst moet zijn. Integendeel, in Deuteronomium 16:11 geeft de Thora ons opdracht om, wanneer we het offer van de eerstelingen brengen, met ons hele huis te komen en ons voor de Heer te verheugen.

3. Het offer van de eerstelingen

De Thora vertelt ons dat het offer van de eerstelingen gebracht moet worden voor de Heer. We weten niet hoe mensen, die niet op de landbouw georiënteerd zijn, dit zonder een Tempel kunnen uitwerken. Dit is echter een gebied waarvoor het volk van God Hem gezamenlijk kan zoeken voor wijsheid.

4. Een klein beetje traditie!

De Joodse traditie kan ons soms helpen, in het bijzonder op *Shavuot*. Vanwege het feit dat dit feest de verjaardag is van het schenken van de Thora, organiseren veel Joodse gemeenschappen Thorastudies, die de hele nacht doorgaan. Dat kan gepaard gaan met veel plezier, met kaarslicht en met allerlei lekkere verrassingen. Daarbij is het al heel lang de traditie om het boek Ruth te lezen. Dit is een heel geschikte traditie aangezien:

- het boek zich tijdens of vlakbij *Shavuot* afspeelt,
- Ruth een vrouw is die zich onder het verbond stelt door zich te voegen bij het verbondsvolk, en
- een huwelijk het hoogtepunt van het verhaal vormt.

5. Vernieuwing van het verbond

Het kan voor gemeentes en groepen heel zinvol zijn om tijdens de samenkomst op *Shavuot* gezamenlijk de toewijding tot de geboden van God, in het bijzonder tot de Thora, te vernieuwen.

1 Abraham P. Bloch, *The Biblical and Historical Background of the Jewish Holy Days*, pp. 179-180.

2 Idem., pp. 175-177.

3 Idem., p.179.

4 S. Safrai en M. Stern, *The Jewish People in the First Century*, col. 2, pp. 892-894.

5 Bloch, op. cit., p. 179.

6 Idem., p. 183.

7 Idem., p. 187.

8 Danny Litvin, *Pentecost is Jewish*, p. 11.

9 Idem., p. 4

10 Idem., p. 31.